

DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	10-06-2014
Šifra:	001-0114-111
Povezava:	020-1014-101
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratice:	

Državna svetnica
Bojana Potočan

Ljubljana, 6. junij 2014

Gospod
Mitja Bervar
Predsednik
Državnega sveta RS

ZADEVA: Pobuda za večjo vključenost različnih javnosti v pripravo zakonodaje

Na podlagi 66. in 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Ur. l. RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) predlagam, da Državni svet sprejme in na Vlado Republike Slovenije in na Državni zbor Republike Slovenije naslovi naslednjo

pobudo:

Predlagatelje zakonov in zakonodajalca Republike Slovenije pozivamo, da pred sprejemanjem zakonodaje v proces priprave osnutkov predlogov zakonov v čim večji meri vključijo strokovno in zainteresirano javnost, saj se le tako lahko zagotovi priprava kakovostnih in usklajenih besedil zakonov in drugih predpisov, s tem pa se poveča tudi stabilnost zakonodaje.

Prav tako pozivamo, da se zakonodaja, razen zgolj izjemoma, ne pripravlja v časovni stiski, saj to onemogoča poglobljeno javno in strokovno razpravo. Rezultat takšnega sprejemanja zakonodaje je njeno pogosto spreminjanje in dopolnjevanje, kar pa vodi k slabemu poznavanju zakonodaje v javnosti, pravni negotovosti in njeni nepreglednosti.

Obrazložitev

V sam proces nastajanja predpisov strokovna in zainteresirana javnost velikokrat ni vključena v zadostni meri. V mislih imamo aktivno vključenost v nastajanje predpisov, saj zgolj objava na spletnih straneh posameznega organa ne pomeni, da gre za kvaliteten dialog različnih javnosti. Objave je mogoče spregledati, poleg tega pa dajanje pripomb, pri katerih ne obstaja možnost povratnih informacij, kaj se s pripombami dogaja, ne predstavlja dialoga. Zato bi bilo treba celotno strokovno (ne le del, kot se zgodi včasih) in zainteresirano javnost aktivno vključiti v nastajanje zakonodaje, bodisi v obliki ustanovitve delovnih skupin, bodisi v obliki aktivne javne razprave o posameznih argumentih. Le tako bodo sprejeti predpisi odražali potrebe družbe kot celote, ne le posameznih skupin. Pri sprejemanju predpisov je pomembno, da stališča podajo vsi deli strokovne in druge zainteresirane javnosti, saj vsaka od teh skupin problematiko osvetli s svojega vidika, ki je drugače lahko spregledana in kasneje pri izvajanju zakonodaje povzroča težave. Dobri predpisi so tisti, ki jih državljani sprejmejo kot del svojega vrednostnega sistema in jih ne občutijo kot da so jim bili vsiljeni ali da so krivični. Še tako dobro pripravljen predpis namreč v praksi ne bo zaživel, če ga večina državljanov ne ponotranji in upošteva, saj je vedno mogoče najti možnosti izogibanja oziroma neupoštevanja predpisov.

Pretirana naglica pri pripravi in sprejemanju zakonodaje in preveč predlogov novel zakonov, ki se v Državnem zboru RS sprejemajo po nujnih postopkih, vodijo v slabo zakonodajo. V časovni stiski ni opravljena javna razprava, mnogokrat z obrazložitvijo, da je naglica potrebna zaradi upoštevanja rokov za implementacijo EU zakonodaje v slovenski pravni red in posledično zaradi

možnih kazni, ki sledijo, če implementacija ni izvršena v določenem roku. Vemo, da roki za implementacijo evropske zakonodaje običajno niso kratki, ponavadi trajajo nekaj let, vendar predlagatelji zakonov s pripravo predpisa začnejo prepozno in so zato v časovni stiski. Ob tem je še posebej sporno, ker je včasih poleg sprememb, ki naj bi bila uvedene zaradi evropske zakonodaje, vrinjena še kakšna sporna in neusklajena sprememba, ki jo evropska zakonodaja izrecno ne zahteva.

Zaradi naglice pri sprejemanju predpisov in vlaganja preveč amandmajev v zadnji fazi zakonodajnega postopka imamo včasih manj kakovostna besedila predpisov, ki jih je kasneje potrebno popravljati in dopolnjevati zato, da so sploh izvedljiva v praksi. Besedila zakonov morajo biti jasna in razumljiva povprečno izobraženemu državljanu. V praksi pa je na žalost tako, da je pri nas množica predpisov zapletenih do te mere, da niso razumljiva niti pravnikom. Drug problem je, da so posamezni predpisi med seboj neusklajeni in celo ustavno sporni in včasih nesistematični. Hitre spremembe zakonodaje želijo slediti aktualnim dogodkom v družbi in zaradi urejanja posamičnega primera podrejo sistematično obravnavanje določenega problema v družbi, kar pa je slabo, saj drastični dogodki lahko zameglijo presojo, rezultat pa je naknadno popravljanje zakonodaje. Včasih se skuša v zakonodajo vriniti celo retroaktivno veljavnost predpisov zato, da bi zajeli določeno situacijo iz preteklosti.

Prehitro spreminjanje predpisov in pomanjkanje dolgoročne strategije in ciljev na določenem področju vodi v negotovost subjektov. Stabilnost zakonodaje je namreč pomemben element pravne države, saj na ta način državljanji in poslovni subjekti lahko načrtujejo svoje aktivnosti. Nepredvidljivost predpisov slabo vpliva na poslovno in ne nazadnje tudi osebno načrtovanje, da ne govorimo o težavah, ki zaradi tega nastajajo v različnih pravnih postopkih, ne le pred sodišči. V državljanjih vsekakor zbuja nezaupanje dejstvo, da zaradi hitrih sprememb zakonodaje dve osebi z enako pravico in enakim dejanskim stanjem lahko pričakujeta različen epilog.

Kot primer slabe prakse naj omenimo sprejemanje Zakona o davku na nepremičnine, Državni svet RS je na neustrezne rešitve opozarjal že v svojih mnenjih. Zakon je bil vseeno sprejet in nanj je Državni svet RS vložil veto, vendar je bil zakon v Državnem zboru RS ponovno potrjen. Na koncu je bil zakon v celoti razveljavljen na podlagi odločbe Ustavnega sodišča.

Bojana Potočan, l.r.